

مرکز اطلاع‌رسانی شهرداری تهران
تهیه و توزیع

دانشگاه تربیت مدرس

۱۳۷۸ / ۸ / ۲۰

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد حسابداری

**بررسی تأثیر گزارش‌های حسابرسی بر
کیفیت گزارشگری مالی در ایران**

سید محمود موسوی شیری

۲۴۳۰۱

۱۳۷۸ / ۸ / ۲۰

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر حسین اعتمادی

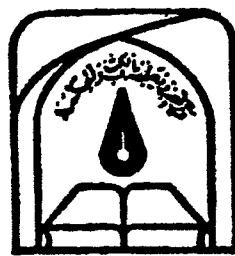
استاد مشاور:

جناب آقای دکتر عادل آذر

شهریور ۱۳۷۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسمه تعالی

دانشگاه تربیت مدرس

تأییدیه اعضای هیئت داوران حاضر در جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

اعضاء هیئت داوران نسخه نهایی پایان نامه خانم / آقای محمود موسوی شیری حسن آبادی
تحت عنوان / "بررسی تأثیر گزارشهای حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی در ایران
را از نظر فرم و محتوای بررسی نموده و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه کارشناسی ارشد پیشنهاد
می کنند.

اعضا هیئت داوران

۱- استاد راهنما جناب آقای دکتر حسین اعتمادی

۲- استاد مشاور جناب آقای دکتر عادل آذر

۳- استاد ناظر جناب آقای دکتر محمدعلی آقایی

۴- استاد ناظر جناب آقای دکتر عباس مقبل باعرض

۵- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی جناب آقای دکتر محمدعلی آقایی

دانشگاه تربیت مدرس

بسمه تعالی

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس مبین بخشی از فعالیت های علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به مرکز نشر دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته حسابداری است که در سال ۱۳۷۸ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر حسین اعتمادی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر عادل آذر از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های نشریات دانشگاه تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به مرکز نشر دانشگاه اهدا کند دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب سید محمود موسوی شیری حسن آبادی دانشجوی رشته حسابداری مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می شوم.

نام و نام خانوادگی: سید محمود موسوی شیری حسن آبادی

تاریخ و امضاء:

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته حسابداری

بررسی تاثیر گزارشهای حسابرسی بر

گزارشگری مالی در ایران

سید محمود موسوی شیری

استاد راهنما

جناب آقای دکتر حسین اعتمادی

استاد مشاور

جناب آقای دکتر عادل آذر

شهریور ۱۳۷۸

تقدیم به

پدر فداکار

و مادر مهربانم

که مشوق دلسوزی برایم بوده‌اند.

و تمامی کسانی که در راه علم و حقیقت گام برمی‌دارند.

من لم يشكر المخلوق، لم يشكر الخالق

بدینوسیله از توجهات بزرگوارانه استاد ارجمند آقای
دکتر حسین اعتمادی که در تمامی مراحل این
پایان نامه، اینجانب را مورد لطف و مرحمت خویش قرار
دادند، صمیمانه تشکر می‌کنم.

همچنین از استاد ارجمند جناب آقای دکتر عادل
آذر که بعنوان استاد مشاور در تهیه این پایان نامه
نهایت همکاری را فرمودند، تشکر و قدردانی می‌کنم.

چکیده:

این تحقیق یک تحقیق کاربردی است، که میزان تأثیر گزارشهای حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی در ایران را با توجه به وضعیت گزارشهای حسابرسی در ایران، و نظر خواهی از اعتباردهندگان، سرمایه‌گذاران و سهامداران شرکتها را بیان می‌کند. ابزار این تحقیق، پرسشنامه و گزارشات حسابرسی شرکتهای واقع در بورس اوراق بهادار تهران بوده که با استفاده از آمار توصیفی تحلیل گردیده، اند.

جامعه آماری شامل اعتباردهندگان، سهامداران و سرمایه‌گذاران شرکتهای واقع در شهر تهران و نیز گزارشات حسابرسی شرکتهای واقع در بورس اوراق بهادار تهران بین سالهای ۷۳ - ۷۵ است. این پژوهش شامل سه فرضیه زیر است:

۱- اعتباردهندگان، سهامداران و سرمایه‌گذاران در تصمیمات مالی بر گزارشهای حسابرسی اتکاء می‌کنند.

۲- گزارشهای حسابرسی، بر کیفیت تهیه صورتهای مالی تأثیر مثبت داشته‌اند.

۳- گزارشهای حسابرسی، ارزش دارائیهها و سود گزارش شده در صورتهای مالی توسط مدیریت، را کمتر ارزیابی می‌کنند.

نتایج تحقیق نشان داد که، اعتباردهندگان، سهامداران و سرمایه‌گذاران در تصمیمات مالی بر گزارشهای حسابرسی اتکاء می‌کنند و این گزارشات بر کیفیت صورتهای مالی افزوده‌اند. ولی در مورد افزایش بعضی از خصوصیات کیفی صورتهای مالی، از قبیل: احتیاط، کامل بودن اطلاعات، به موقع بودن اطلاعات، قابل فهم بودن اطلاعات و تمیز محتوی معاملات موفقیت چندانی نداشته‌اند.

همچنین مشخص شد که، گزارشات حسابرسی همه ساله ارزش دارائیهها و سود گزارش شده در صورتهای مالی را کمتر ارزیابی می‌کنند و به استفاده‌کنندگان صورتهای مالی در مورد تعدیل و کاهش ارزش دارائیهها و سود گزارش شده شرکتها آگاهی می‌دهند.

واژه های کلیدی تحقیق: گزارشهای حسابرسی، گزارشگری مالی، اعتباردهندگان، سهامداران، سرمایه‌گذاران

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۱- فصل اول:	
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۱-۲- موضوع رساله
۶	۱-۳- اهمیت موضوع و هدف از تحقیق
۷	۱-۴- فرضیات تحقیق
۷	۱-۵- روش اثبات فرضیه
۸	۱-۶- نموداری (دامنه و محدودیت‌های تحقیق)
۸	۱-۷- روش آماری
۹	۱-۸- سابقه علمی تحقیق
۹	۱-۹- تعریف واژه‌ها و اصطلاحات
۲- فصل دوم	
۱۲	۲-۱- حسابداری در مسیر تاریخ
۱۴	۲-۲- توسعه حسابرسی
۱۵	۲-۳- شکل حرفه حسابرسی
۱۷	۲-۴- سیر تحول حسابداری در ایران
۱۸	۲-۵- سیر تحول حسابرسی در ایران
۱۹	۲-۶- لزوم ایجاد یک انجمن حسابداری و حسابرسی مستقل حرفه‌ای و قانونی در ایران ...
۲۲	۲-۷- ضرورت و اهمیت حسابداران مستقل در ایران
۲۲	۲-۷-۱- نقش حسابداران در ارتباط با مؤدیان مالیاتی و دولت
۲۳	۲-۷-۲- نقش حسابداران حرفه‌ای در بازار بورس سهام

۲-۷-۳- نقش حسابداران حرفه‌ای در ارتباط با بانکداران، تجار و دستگاههای	
مالی و اقتصادی	۲۳
۲-۷-۴- نقش حسابداران در کاهش بوروکراسی اداری	۲۴
۲-۸-۸- گزارشهای حسابرسی و انواع آن	۲۴
۲-۸-۱- مدیریت و تاثیر آن بر سیستم کنترل داخلی صاحبکار	۲۶
۲-۹-۹- هدفهای گزارشگری مالی	۲۸
۲-۹-۱- نواقص و کمبودهای گزارشگری مالی	۲۹
۲-۱۰-۱۰- لزوم یکنواخت سازی گزارشهای مالی در تمام کشورها	۳۰
۲-۱۱-۱۱- لزوم ارائه تئوری عمومی از گزارشگری مالی	۳۳
۲-۱۲-۱۲- اهمیت اطلاعات مالی از نظر تقدم و تاخر زمانی	۳۷
۲-۱۳-۱۳- چهارچوب مفهومی برای حسابداری مالی و گزارشگری	۴۰
۲-۱۳-۱- صورتهای مالی و نقش گزارندهی آن	۴۲
۲-۱۳-۲- استفاده کنندگان و نیازهای اطلاعاتی آنان	
۲-۱۳-۳- صورتهای مالی میاندوره‌ای	۴۶
۲-۱۳-۱- زمان و نحوه انتشار صورتهای مالی میاندوره‌ای	۴۷
۲-۱۳-۲- شکل گزارشگری صورتهای میاندوره‌ای	۴۷
۲-۱۳-۳- روشهای اساسی اصول حسابداری گزارشگری صورتهای مالی	
میاندوره‌ای	۴۸
۲-۱۴-۱- ویژگیهای کیفی صورتهای مالی	۴۹
۲-۱۴-۱- ویژگیهای اولیه	۴۹
۲-۱۴-۱-۱- مربوط بودن	۴۹
۲-۱۴-۲- قابل اعتماد بودن	۵۰

صفحه	عنوان
۵۰	۲-۱۴-۱-۳-ارائه صحیح
۵۱	۲-۱۴-۱-۴-محتوی
۵۲	۲-۱۴-۱-۵-بی طرفی
۵۲	۲-۱۴-۱-۶-احتیاط
۵۲	۲-۱۴-۱-۷-کامل بودن
۵۳	۲-۱۴-۲-ویژگیهای ثانویه
۵۳	۲-۱۴-۲-۱-قابل مقایسه بودن
۵۴	۲-۱۴-۲-۲-قابل فهم بودن
۵۴	۲-۱۴-۳-کیفیت ورودی
۵۴	۲-۱۴-۳-۱-اهمیت
۵۵	۲-۱۴-۴-تبادل بین اطلاعات مربوط و قابل اعتماد
۵۵	۲-۱۴-۴-۱-تبادل بین ویژگیهای کیفی
۵۵	۲-۱۴-۴-۲-به هنگام بودن
۵۶	۲-۱۴-۴-۳-نفع و خرج
۵۶	۲-۱۴-۴-۴-درست و منصفانه
	۲-۱۵-خاصیت ارزش افزوده حسابداری و حسابرسی (بررسی گزارشات مالی و حسابرسی
۵۸	باتوجه به بازارهای سرمایه)

۳- فصل سوم

۶۶	۳-۱-مقدمه
۶۷	۳-۲-مراحل اصلی روش تحقیق
۶۷	۳-۳-طرح مساله

۶۸	۴-۳- جمع آوری اطلاعات
۶۸	۴-۳-۱- تحقیق کتابخانه‌ای
۶۸	۴-۳-۲- سایر روشها
۶۹	۴-۳-۳- روش پرسشنامه
۶۹	۴-۳-۱- اصول تهیه پرسشنامه
۷۰	۴-۳-۵- روش آماری
۷۰	۴-۳-۶- جامعه و نمونه
۷۱	۴-۳-۷- دوره زمانی تحقیق
۷۱	۴-۳-۸- انتخاب نمونه‌ها
۷۴	۴-۳-۹- متغیرهای مورد استفاده
۷۴	۴-۳-۱-۹- متغیر مستقل
۷۴	۴-۳-۲-۹- متغیرهای وابسته
۷۵	۴-۳-۱۰- تهیه و تنظیم فرضیه‌ها
۷۵	۴-۳-۱۱- چگونگی آزمون فرضیه‌ها
۷۶	۴-۳-۱۱-۱- آزمون فرض نسبت موفقیت در جامعه
۷۷	۴-۳-۱۱-۲- آزمون مقایسه زوجها

۴- فصل چهارم

۸۱	۴-۱- مقدمه
۸۱	۴-۲- تجزیه و تحلیل اطلاعات
۸۴	۴-۳- آزمون فرضیات اول و دوم
۸۴	۴-۳-۱- اطلاعات عمومی مربوط به پاسخ دهندگان

۸۵ ۲-۳-۴-آزمون فرضیه $H_{1,0}$ و نتایج آن
۸۶ ۳-۳-۴-آزمون فرضیه $H_{2,0}$ و نتایج آن
۸۶ ۱-۳-۳-۴-آزمون سؤال سیزدهم
۸۷ ۲-۳-۳-۴-آزمون سؤال چهاردهم
۸۸ ۳-۳-۳-۴-آزمون سؤال پانزدهم
۸۹ ۴-۳-۳-۴-آزمون سؤال شانزدهم
۹۰ ۵-۳-۳-۴-آزمون سؤال هفدهم
۹۱ ۶-۳-۳-۴-آزمون سؤال هیجدهم
۹۲ ۷-۳-۳-۴-آزمون سؤال نوزدهم
۹۳ ۸-۳-۳-۴-آزمون سؤال بیستم
۹۴ ۹-۳-۳-۴-آزمون سؤال بیست و یکم
۹۵ ۱۰-۳-۳-۴-آزمون سؤال بیست و دوم
۹۶ ۱۱-۳-۳-۴-آزمون سؤال بیست و سوم
۹۷ ۱۲-۳-۳-۴-آزمون سؤال بیست و چهارم
۹۸ ۱۳-۳-۳-۴-آزمون فرضیه دوم
۹۹ ۴-۴-آزمون فرضیه سوم
۱۰۸ ۱-۴-۴-فرضیه فرعی اول
۱۰۹ ۲-۴-۴-فرضیه فرعی دوم

۵- فصل پنجم:

۱۱۱ ۱-۵-مقدمه
۱۱۱ ۲-۵-سابقه تحقیقات

صفحه	عنوان
۱۱۲	۵-۳- نتایج فرضیه اول
۱۱۳	۵-۴- نتایج فرضیه دوم
۱۱۴	۵-۵- نتایج فرضیه سوم
۱۱۵	۵-۶- نتیجه گیری
۱۱۶	۶- منابع
۱۲۴	۷- ضمائم
۱۲۶	۸- چکیده انگلیسی

فصل اول:

« مقدمه »